overleg om op *'s Heeren* tijd tot een finale oplossing van *de* kwestie te komen; zullen de Kerken bij de eenheid bewaard blijven!

In dit vertrouwen aanvaard ik, ook in deze alles van den Heere verwachtend, voorloopig de hoofd-redactie van *De Bazuin*; in dien geest wensch ik deze mijne taak, open en rond, te vervullen.

Van „pluimstrijken" houd ik nu eenmaal niet, al heeft ook een goede vorm mijne volle sympathie.

Mijn levensdevies: „me nemini mancipavi", d. w. z. de vrijheid, die wij in Christus Jezus hebben, te handhaven — wensch ik nimmer te verloochenen, maar niet minder te volharden bij mijn lijfspreuk: de eenheid behouden en zoeken met allen, die naar Gods Woord en der Kerken Belijdenis bijeenbehooren.

Die vrijheid is voor mij tevens de hoogste eenheid voor Kerk en School beide!

Ben ik nu, uit kracht van een en ander, een tegenstander van het streven naar eenheid van opleiding? Die zulks meenen, zouden dwalen: naar ik wil hopen, ter goeder trouw.

Ben ik nu daarom een „warme voorstander voor 't immer afzonderlijk voortbestaan der School te Kampen?" Die 't beweerden, zouden dwalen, naar ik wil aannemen, ter goeder trouw.

Naar mijne vaste overtuiging is eenheid van opleiding mogelijk met volle handhaving van de souvereiniteit der Kerken naar den Woorde Gods, en van de vrijheid der Universitaire wetenschap naar haren aard: zonder dat de zedelijke verplichtingen van 1892 ten opzichte van de School der Kerken of van vrije studie worden geschonden.

Ziedaar mijn program in deze, dat ik echter thans alleen geef om zooveel mogelijk misverstand en misschien kwade praktijken af te snijden en alzoo in *De Bazuin* met anderen voor haar belang en dat van School en Kerken beide werkzaam te kunnen zijn.

De Bazuin verandert dus door mijn redactiearbeid niet.

Geen der medewerkers behoeft om mij zijne inzichten te wijzigen; zij zijn, behoudens eigen verantwoordelijkheid, volkomen vrij in hunne rubrieken.

Aller medewerking is hoogst aangenaam; zelfs die van Prof. Bavinck zou wij zeer waardeeren.

Broeders, onthoudt der *Bazuin* uw steun niet!

Ook de arbeid van inzenders van stukken zal ons aangenaam zijn; mits — er zoo zakelijk als vormelijk *mate* in zij. U weigeren zullen wij niet licht!

Eindelijk rest ons nog aan Prof. Bavinck onzen bijzonderen dank te betuigen voor den arbeid door hem als Hoofdredacteur aan dit blad verricht. Hij deed het met eere en ook niet ongezegend voor het blad zelf. De Heere vergelde hem ook dezen arbeid voor Zijn Koninkrijk!

En ten slotte: medewerkers en lezers, weest ook door ons met uw bestaan en uw arbeid van harte Gode bevolen in het ingetreden jaar onzes Heeren 1903. Brenge het ons weinig kwaads, veel goeds. Zoo Hij is onze glorie en onze kracht, op Hem ons hart en ons leven is gericht — dan zal de uitkomst, wat Hij ook over ons beschikt, zeker niet falen.

Werken wij terwijl 't dag is.

De Heere komt!

De critiek op den gevoerden strijd laten wij voor rekening van Prof. Noordtzij. In voortzetting van den strijd in de pers, nu de beslissing op kerkelijk gebied gevallen is, zien wij geen heil.

Dat Prof. Noordtzij een finale oplossing van de opleidingsquaestie mogelijk acht, waarbij zoowel de souvereine rechten der kerk naar den Woorde Gods, als de vrijheid der universitaire wetenschap naar haren aard gehandhaafd worden, verblijdt ons.

Na al de vruchtelooze pogingen gedurende een tienjarig tijdvak beproefd, neigt men er toe den moed op te geven. De toekomst zal moeten leeren of de pessimisten, dan wel de optimisten gelijk hebben.

Maar de ontfermingen onzes Gods zijn wonderlijk, en wat bij den mensch onmogelijk schijnt, is mogelijk bij God.

Kerkgang.

In alle groote steden neemt het kerbezoek af. Een enkel talentvol prediker moge de kerk vol kunnen preeken, maar in de meeste kerken staat de prediker voor een bedroevend klein gehoor. En dat, niettegenstaande de bevolking dezer groote steden jaarlijks onrustbarend toeneemt, en van het stichten van nieuwe kerkgebouwen al zeer zelden sprake is.

Met name wordt over dit euvel in Londen geklaagd, en de *Morning Leader* verzocht daarom zijn lezers, de oorzaken van dit verschijnsel aan te geven. Een deel dezer antwoorden heeft de *Kroniek* vertaald, en ook voor ons hebben deze antwoorden belang. Zij toonen ongetwijfeld, welke verwoesting het ongeloof heeft aangericht, maar ze wijzen ook op misstanden in de kerk, waardoor deze zelf de oorzaak is van den achteruitgang in het kerkbezoek.

Een der oorzaken is, dat de prediking zelve niet bevredigt, te veel opgaat in vormendienst en intellectualisme en te weinig voedsel brengt voor het hart.

Zoo schrijft een:

Het komt ervan dat de meeste bisschoppen en geestelijken onbekeerden zijn. Er is geen vreugde in om preeken te hooren van een onbekeerden geestelijke. Hij is in den staat van Adam en is dood aleer hij wedergeboren is. Daarom is voor geestelijk gezinden en verlorenen alles wat hij zeggen kan als ware het niets, want hij is van deze wereld en dient den vorst dezer wereld: den duivel.

En een ander:

Een der voornaamste redenen is, dat onze godsdienst te veel een vorm is. De wereld en de kerk hebben meer dan ooit behoefte aan de levende realiteit van den Christus.

Terwijl een derde nog verder gaat:

Er is heden ten dage een gezonde geestelijke eetlust, die geen steenen wil nemen voor brood. De gelooovigen van deze tijden verwerpen de schaduw en vragen om wat tastbaars. Zij verwerpen dogma en vormelijkheid en zoeken naar toegepast Christendom. Ledige kerken zijn, naar mijn inzicht, een gezond teeken van den tijd.

Niet minder blijkt echter op dit verschijnsel invloed te hebben, dat de armen, in de kerk worden achter gesteld bij de rijken. Veel dieper dan men gewoonlijk meent, grijpt het vraagstuk van het plaats verhuren in het leven der kerk in. De arbeiders zien in de kerk niet de machtige beschermvrouw, die voor hun belangen pleit, maar een vijandin, die door de rijken in stand wordt gehouden, en daarom voor de rijken alleen bruikbaar is.

Zoo betoogt een inzender:

Mijn vrouw ging eens naar eene non-conformistische kapel. Er was niemand om haar een zitplaats aan te wijzen, zoodat zij maar in een bank ging zitten. Spoedig kwam er een welgekleede jonge dame, die, inplaats van haar te verwelkomen, haar vroeg om naar een andere plaats te gaan. Zij deed het, en een ander lid verjaagde haar weer van de nieuwe plaats. Toen stond zij verlegen, en iemand die het opmerkte, wees haar toen een niet verhuurde bank.

Terwijl een ander nog scherper op deze wonde plek wijst:

De armen van geest zijn vaak arm aan stoffelijke dingen. Gaan zij in hun armelijke kleeding ter kerke, hoe worden zij dan behandeld door die zoogenaamde deftige lieden? Meer als beesten dan als vonken uit hetzelfde heilige vuur; zij kunnen niet betalen als de anderen, en er wordt op hen neergezien.... wij wachten op den Christelijken geest om den Mammon uit te drijven.

Dat voorts de droeve houding, die de geestelijken der Engelsche Staatskerk tegenover den Zuid-Afrikaanschen oorlog aannamen, velen geërgerd heeft, valt licht te begrijpen. De Christelijke moraal is nooit bitterder in het aangezicht geslagen dan door deze verheerlijking in de kerk van wat het bitterste onrecht en de verfijnste wreedheid in Zuid Afrika heeft gedaan.

Natuurlijk zijn dit slechts enkele oorzaken. Een nauwkeurig onderzoek bij de breede schare, die in onze groote steden met alle religie gebroken heeft, zou nog veel meer misstanden aan het licht brengen. De apathie der kerk tegenover de sociale nooden, het gebrekkig catechetisch onderricht, het onvoldoende huisbezoek en zooveel meer, heeft het volk van de kerk vervreemd.

Ons Zendingsblad.

De jongste Synode besloot de beide Zendingsbladen: „De Heidenbode" en „Het Mosterdzaad" saam te smelten tot één orgaan, opdat door vereeniging van beide onze zendings-litteratuur aan kracht winnen zou.

Het eerste nummer van het nieuwe orgaan *„Het Zendingsblad van de Gereformeerde Kerken in Nederland"* zag thans het licht, en wij haasten ons deze nieuwe loot aan onze christelijke pers bij ons volk met een woord van hartelijke verwelkoming in te leiden.

De redactie bestaat uit Ds. H. Hoekstra van Arnhem, die een zendingsmeditatie geeft, waardoor het rijke licht van Gods Woord op den zendingsarbeid valt, en Ds. H. Dijkstra van Smilde, die zorgt voor het zendingsnieuws, uit Indie ons toegezonden, algemeene beschouwingen levert over de zending en de giften verantwoordt.

Het blad verschijnt elke maand eens; de prijs per jaar is slechts 35 centen, zoodat die zeker voor niemands beurs een te zware belasting kan heeten; terwijl alle finanticele voordeelen ten bate komen van de zendingskas.

Het eerste nummer ziet er flink uit. De degelijke meditatien van Ds. Hoekstra zijn reeds aanbeveling genoeg. En indien we een gids noodig hebben om op het zendingsterrein ons rond te leiden, dan is hiertoe zeker niemand geschikter dan Ds. Dijkstra, onze zendingsman bij uitnemendheid.

Wat echter in ons oog het meeste waarde geeft aan dit orgaan is, dat de berichten uit Indie, die anders in onze plaatselijke Kerkboden schuil gaan, thans saamgevoegd worden, en dus ieder in staat is op de hoogte te blijven van hetgeen op onze zendingsposten geschiedt.

Onze Kerkeraden en Christelijke scholen moeten thans de helpende hand bieden om dit blad er bij ons volk in te krijgen. In geen Gereformeerd gezin mag het ontbreken. Want hoe zou men voor onze Zendingsdienaren kunnen bidden, hoe zou men hun arbeid kunnen liefhebben, wanneer men hun nooden en behoeften niet kent en niet hoort van den zegen, dien God hun schenkt?

Recensiën.

Dr. B. Wielenga, *Moderne Ascese.* Kampen, J. H. Kok, 1903.

Het vegetarianisme of de moderne ascese wordt in deze brochure geteekend, gewaardeerd in haar goede bedoeling, maar tevens van uit ons Christelijk beginsel bestreden in zooverre het geen rekening houdt met de *zonde* [en het kwaad meer zoekt in de stof dan in den geest. Wie op de teekenen der tijden acht slaat, zal dezen jongen doctor dankbaar zijn, dat hij ons dit beeld der moderne ascese leverde. Er is in dezen strijd van het edeler deel der ongeloovigen tegen alle overdadige weelde, tegen de prikkeling van het vleesch door eten en drinken, tegen de menschen-saamhooping in de groote steden en het onnatuurlijke leven van een te ver gedreven cultuur zooveel, wat vooral ons Gereformeerden aanlokt en bekoort. Juist daarom is het zoo goed, dat Dr. Wielenga met waardeering van al het goede in deze beweging, toch wijst op het gevaar, dat in deze ascese schuilt. Niet door onthouding van spijs en drank, niet door het afleggen van kleed en woning, maar alleen door den geest Gods wordt de mensch een nieuw schepsel. Van harte bevelen wij deze brochure aan.

Mevr. De La Rey-Greeff, *Mijne Omzwervingen en Beproevingen gedurende den Oorlog.* Boekhandel voorheen Höveker en Wormser, Amsterdam, 1903.

De vrouw van den dapperen generaal geeft hier in ongekunsteld verhaal, hare herinneringen aan den oorlog weer. Het gelukte haar met hare kinderen aan de concentratiekampen te ontkomen, maar alleen door van dag tot dag te vluchten over het vlakke veld, telkens in doodsgevaar met haar kroost. Wie dit aangrijpende verhaal leest zal verstaan, waarom de *vrouw* in Transvaal zulk een gezegenden invloed heeft. Het is een boek, dat het best door onze vrouwen en moeders kan begrepen en meeleoorleefd worden. Ook waar van het begin tot het einde ons tegenschittert de kracht des geloofs, die deze heldin staande hield.

Een gouden feest. Jongelingsvereeniging onder den Handwerkstand 1852—1902, Amsterdam 1902.

Dit gedenkschrift van het gouden feest van de Jongelingsvereeniging onder den Handwerkstand, legt getuigenis af van den rijken zegen, dien God schonk aan den arbeid van een eenvoudig man, wiens naam met deze vereeniging ten nauwste verbonden was, den heer J. B. Puttelaar. Nu God dezen broeder in de eeuwige ruste deed ingaan, waar hooger kroon hem bereid was, doet de warme hulde, hem op dit gouden feest geboden, te weldadiger aan. Wie dit gedenkschrift leest, zal bij vernieuwing zien, hoe de eenvoudigste, die zich geeft aan Gods Koninkrijk, in zijn kring een invloed kan uitoefenen, welke voor velen tot een blijvenden zegen is. Aan de jongelingsvereeniging onder den Handwerkstand zij lof gebracht voor de keurige uitgave van dit gedenkschrift. Moge de geest van haar stichter en leider in haar midden blijven voortleven en zij nog vele jaren door de gunste Gods tot handhaving van het Christelijk beginsel onder onze jongelingen werkzaam zijn!

Uit de Pers.

Hoeveel aanspraak de Zending onder de verre heidenen ook op onze belangstelling heeft, toch mag bij dien zendingsijver nooit vergeten worden, dat Christus' kerk ook een roeping heeft tegenover de Joden in ons midden, die in den Heiland der wereld nog niet hun Messias hebben gevonden.

Broeder Kropveld draagt dan ook wel zorg, dat de Jodenmissie niet in het vergeetboek raakt, en gaarne nemen wij in ons persoverzicht ditmaal de mededeelingen op, die hij aan het *Gereformeerd Volksblad* zond:

Viel het onzen Broeder Smit lang niet gemakkelijk om Zwolle, waar hij reeds »eingeburgert" was en vele goede vrienden zich verworven had, te verlaten en in het groote, en voor hem zoo goed als onbekende, 's Gravenhage zich te vestigen, toch heeft hij ondervonden, dat wij in Gods weg overal kunnen wezen, en dat de Heere Zijn volk in alles bijstaat en helpt.

Hoe vreemd het hem aanvankelijk in de Residentie ook was, niet lang duurde het of hij vond ook daar vrienden, en wel dezulken, die met zijne komst in Den Haag bijzonder ingenomen waren.

Het sinds vele jaren aldaar gevestigde plaatselijke Joden-Comité begroette hem met groote blijdschap; en dat te meer om reden hij van Deputaten vrijheid had ontvangen om in overleg met genoemd Comité te arbeiden. De Broeders meenden dit niet beter te kunnen doen, dan hem in hun Comité op te nemen; wat onze Broeder zich gaarne liet welgevallen. Natuurlijk; want zoodoende had hij de schoonste gelegenheid om in Den Haag weldra bekend te worden, en met de Joden in aanraking te komen.

Het duurde dan ook maar zeer kort toen hiervoor pogingen werden aangewend, hetzij door hen aan hun woning te bezoeken, hetzij des Maandags en des Vrijdags op de markt met hen te spreken.

Bij het bezoek aan de huizen was de vraag, of men ook een Bijbel wilde koopen, meestal de inleiding, om zoodoende tot een gesprek te komen; hetwelk den eenen keer echter veel beter ging dan den anderen zooals zich wel laat begrijpen.

Een Bijbel had men zelden of ooit noodig, beweerende, dat men dien wel bezat; hoewel de meeste Joden geen Bijbel, ook zelfs geheel het Oude Testament *niet*, in huis hebben. Zij noemen Bijbel of den Pentateuch óf hunne gebedenboeken.

Soms gebeurt het, zoowel in het beschaafde s-Gravenhage, als op het platte land in Groningen en Drenthe, dat men den Colporteur op zeer ruwe wijze bejegent, en hij het geraden acht om, wil hij niet op gevoelige wijze de vijandschap der Joden ondervinden, eenvoudig de genite bedreiging ter harte te nemen en heen te gaan. Dikwerf echter loopt het beter af, is hij in de gelegenheid zijn kostbare waar aan te prijzen, en over den Messias, de hope der vaderen, te spreken.

Bijna immer treedt de verregaande blindheid, waarin Abraham's nakomelingen gezonken liggen, daarbij te voorschijn; inzonderheid wat den persoon en het werk van den Messias betreft.

Over Abraham en Mozes weten de meesten nog wel wat mee te praten, voorzoover het de naakte geschiedenis betreft. In verband echter met den zondeval, de rechtvaardigheid Gods en het verlossingswerk is het meer dan treurig, hoe oppervlakkig en verward de kennis dienaangaande is.

Zoo werd o. a. eens op de vraag »waarom Israël thans niet meer offerde?" geantwoord: »dat ze daar thans te arm voor waren, en dat daarvoor God nu de gebeden had ingesteld".

»Dit stemde ik", schrijft onze Broeder in zijn maandelijksch Rapport, »geen van beide toe. Wat de armoede aangaat, wees ik op de vele rijke Joden, die zonder bezwaar zouden kunnen offeren. En wat de gebeden betreft, herinnerde ik er aan dat de offerhanden de gebeden niet uitsloten terwijl God nergens in Zijn Woord had gezegd, dat de gebeden in de plaats van offerhanden zouden gesteld worden". — »Maar Mijnheer! wij zijn niet meer in Jeruzalem, en daarom kunnen wij thans niet meer offeren".

— »Maar Juffrouw! de vele duizende Joden, die thans in Jeruzalem wonen, offeren óók niet. En dat kan ook niet, zoomin binnen als buiten Jeruzalem, niettegenstaande het offer door Jehovah is ingesteld; want zonder bloedstorting is er geen vergeving. Maar het offer zag op den Messias die komen zoude om zichzelven tot een offer over te geven. Daardoor is Hij het ware offer geworden, maar konden en moesten, na Zijn lijden en sterven, ook alle andere offerhanden een einde nemen".

Het slot van dit belangrijke gesprek was, dat de Juffrouw een Nieuw Testament aannam, met de belofte het niet alleen te lezen, maar het ook met het Oude Testament te vergelijken. Zulke ontmoetingen zijn voor onzen Broeder eene oase in de woestijn; want al kan niemand zeggen wat het resultaat zal wezen, toch is het reeds aangenaam een woord kwijt te kunnen worden, en vooral het Woord van God te kunnen uitreiken met de niet gansch ongegronde hoop, dat het althans met eenigen ernst onderzocht zal worden.

Zulke verschijnselen zijn dikwerf de dageraad van een nieuw leven, gelijk bij tal van toegebrachte zonen en dochteren Abraham's van achteren gebleken is. Daarom is het des te meer verblijdend dat dit feit niet op zichzelf staat, maar het wel meermalen is gebeurd, dat het gesproken woord met geduld — en soms zelfs, zooals het althans scheen, met belangstelling werd aangehoord; terwijl in bijna ieder gezin één of meer traktaatjes — speciaal voor de Joden — worden achtergelaten.

Een enkele maal wordt een Oud- of Nieuw Testament *gezocht*; hetwelk uit een zedelijk oogpunt natuurlijk veel meer waarde heeft, dan dat het gegeven wordt.

Zoo kocht verleden zomer iemand een Nieuw Testament, om eens te weten of er ook veel kwaads van de Joden in stond.

»Wel neen", antwoordde Broeder Smit, »integendeel, er staat zeer veel goeds van hen in. Ja, zeker kunt gij er zeer veel in vinden, wat tegen uw volk getuigt; maar dat vindt ge evenzeer bij Mozes en de Profeten, die op schier iedere bladzijde klagen, dat Israel van de Heere afdwaalde, en dat hunne ongerechtigheden zeer vele zijn".

Toen las ik hem Rom. 3 voor, waar aandachtig naar geluisterd werd.

De gesprekken op de Markt, waarbij ook meestal traktaten worden uitgereikt, zijn uit den aard der zaak korter, en minder geregeld. Want de een begint te schelden, de andere te schreeuwen om zijn koopwaar aan den man te brengen; terwijl een derde een handige zet doet om den Colporteur en de omstanders aan het lachen te brengen.

De arbeid op de Markt is dan ook meer om traktaatjes te verspreiden, dan om een geregeld gesprek te voeren; voor dit laatste moet men bij de menschen aan huis wezen; ook opdat de man of de vrouw, die wel een woordje over den Christus wil spreken, zich voor de anderen niet behoeft te ontrieen. Maar al te goed weten we hoe de Jood, die den Christus' begint te zeeken, er op uit is om alles zoo stil mogelijk te houden. En zeggen ons de geslotene deuren der Discipelen niet, hoe de vreeze voor de Joden het harte beklemmen kan?

De grove onkundie, waarin de meeste Joden leven, blijkt uit deze mededeelingen treffend genoeg. Gaarne zouden wij echter nog iets meer vernemen omtrent de vrucht, die deze zendingsarbeid droeg. Wellicht dat een volgend maal Ds. Kropveld daaromtrent ons eenige inlichtingen geven kan.

Officieele Berichten.

De classis Goes, vergaderd te Goes op Donderdag 15 Jan. 1903, heeft praeparatoir onderzocht den heer G. de Jager te Goes, candidaat aan de Theol. School, en hem met algemeene stemmen toegelaten om te staan naar het ambt van Dienaar des Woords in de Geref. kerken.

De Classis 's Hertogenbosch der Geref. kerken heeft in hare vergadering van 15 Jan. ll. met algemeene stemmen beroepbaar verklaard in de Geref. Kerk in Nederland den heer J. H. Binnema, candidaat te Tilburg.

— De Classis 's Hertogenbosch der Geref. kerken heeft in hare vergadering op 15 Jan. ll. de volgende motie met 11 van de 17 stemmen aangenomen:

De Classis 's Bosch der Geref. kerken in Nederland gevoelt zich gedrongen, ofschoon naar het oordeel der Classis de weg om tot eenheid van opleiding te komen voorecrst afgesneden schijnt, haar leedwezen uit te spreken over dezen gang van zaken,

en verklaart zich bereid, zoodra aanleiding bestaat, mede te werken tot de beëindiging van deze voor de Kerken zoo schadelijke gedeeldheid."

Namens de Classis
H. J. Binnema, *scriba.*

L. S.

Krachtens opdracht van de Generale Synode der Gereformeerde Kerken in Nederland, gehouden te Arnhem, hebben ondergeteekenden de eer aan de Kerken mede te deelen, dat de gezondheid van den WelEerw. Zeer Gel. Heer Ds. D. Huijsing, wonende te De Bildt (prov. Utrecht), dermate is verbeterd, dat Z.Eerw. de roeping van eene Kerk in overweging nemen kan. Stemme dit feit tot dank aan Hem, door wiens goede hand Ds. Huysing zoover herstellen mocht.

Namens het gewezen moderamen
H. Hoekstra.
A. G. Honig.

Arnhem, Zeist, | Januari 1903.

De classis Franeker heeft na gehouden peremptoir examen met algemeene stemmen toegelaten tot den Dienst des Woords en der Sacramenten den Eerw. heer J. van Loo, beroepen predikant der Geref. Kerk van Winsum.

Namens de classis
Ds. A. Nawijn.

L. S.

De Kerken der Classis Brielle worden opgeroepen ter classicale vergadering op Donderdag 12 Febr. a. s.

Punten voor 't agendum worden tot 1 Febr. ingewacht aan 't adres van den eerstondergeteekende.

Namens de roepende Kerk van Zuid-Beveland,
J. C. Dagevos, *praesis.*
J. Troost, *scriba.*

Buitenland.

Engeland. Verschil over de beteekenis van het Pinksterfeest. Een vrouwenbond tot handhaving van de waarheden der reformatie.

Eenige weken geleden deelden wij mede, dat in Engeland in vele Christelijke kringen behoefte gevoeld werd aan krachtiger werkingen van den Heiligen Geest. Die behoefte openbaarde zich in den drang tot gemeenschappelijk gebed. Doch nu is er verschil ontstaan. Er zijn er die begeeren, dat een vernieuwde uitstorting van den Heiligen Geest zal plaats hebben, en er worden gevonden, die overtuigd zijn dat de Heilige Geest *is* uitgestort, en dat er daarom evenmin om een vernieuwde uitstorting van den Geest des Heeren kan gesmeekt worden, als dat men van den Heere mag begeeren dat het Woord andermaal vleesch zal worden. De strijd over deze vraag dreigt, gelijk wij uit *The Christian* vernamen, het gemeenschappelijk gebed om meer geestelijke gaven te zullen verijdelen. De beweging, die zooveel beloofde, zal daarom verloopen in een strijd over de beteekenis van het Pinksterfeest. Mocht dit struikelblok uit den weg worden geruimd! Kennelijk is het gevoelen der Methodisten en dat der meer Gereformeerd-aangelegden met elkander in botsing gekomen.

Er is in Engeland een vrouwenbond tot verdediging en verbreiding van de Gereformeerde belijdenis in de Engelsche staatskerk opgericht. Het doel is om alle „loyale" leden van de Episcopale kerk in een bond te vereenigen, om alles wat men tegen den geest en de letter van het „Prayer-Book" in die kerk wil inbrengen, te keer te gaan. Reeds hebben zich negen duizend leden bij den bond aangesloten, waaronder vijfhonderd predikanten. Gemiddeld worden dagelijks tien nieuwe leden aangeworven. Men heeft ook reeds een „Home" gesticht, waar vrouwen worden opgeleid om onder leiding van de „parochiale geestelijkheid" te arbeiden onder zieken en armen in de groote steden. Er werd ook door den Bond een tehuis geopend voor arme dames uit den deftigen stand.

Er is iets verblijdends in dit alles. Maar het feit dat vrouwen optreden om mannenwerk te doen, geeft veel te denken en te vreezen.

Rusland. Reformatie op uitwendig gebied gezocht.

In de Russische Staatskerk is zeker verlangen naar reformatie merkbaar. Jammer maar, dat men alleen er op uit is, om verandering te brengen in zaken van uitwendige dingen. In het blad *Ruiski West*, wijst een zekere Papkow op de onvolkomenheid van de tegenwoordige organisatie der gemeente, zooals zij zich openbaart in het bestuur van het kerkelijk goed. Tegenwoordig worden de geldmiddelen der gemeenten beheerd door oudsten, onder oppertoezicht der geestelijke overheid. Bij dit systeem schijnt allerlei misbruik mogelijk te zijn, want anders, beweert Papkow, is de desolate toestand, waarin de Russische kerkhoofden verkeeren, niet te verklaren. Al datgene, wat de kerk voor het uitoefenen van haren eeredienst behoeft, moet door de gemeente gegeven worden, en toch heeft de gemeente hoegenaamd niets te zeggen over de wijze, waarop deze middelen gebruikt worden. Ja, zij verneemt er zelfs nooit iets van, waarvoor het verstrekte geld verbruikt wordt. Hieruit volgt, dat niet de beste elementen zich laten vinden om het ambt van oudste te bekleeden. Betere toestanden zullen volgens Papkow alleen dan geboren worden, wanneer de rechten der gemeenten in zake het beheer der geldmiddelen gewaarborgd worden, gelijk dit in Protestantsche kerken het geval is.

Het is te betreuren, dat er geen stemmen vernomen worden, die getuigenis geven, dat honger naar Gods Woord doet uitzien naar betere kerkelijke toestanden.

N.-Amerika. Van de Mormonen. Dr. Mongan in Amerika.

Leeraars uit Utah, den staat der Mormonen, hebben circulaires laten drukken, om op te wekken tot protesten tegen de toelating van apostel Reed Smoot tot het lidmaatschap van den Senaat in Washington. Zij zeggen daarin, dat zij protesteeren tegen de verkiezing van „apostel" Smoot, „omdat de meerderheid van de Mormoonsche apostelen in veelwijverij leeft, en daardoor de overeenkomst schendt waarin bepaald werd, dat Utah als staat onder de Vereenigde Staten zou worden opgenomen, indien de Mormonen beslist de veelwijverij vaarwel zeiden."

De beweging die tegen den „apostel" Smoot op touw gezet wordt, is niet zoo krachtig als die welke een paar jaar geleden tegen Roberts begonnen werd. De argumenten die in het protest tegen Smoot's verkiezing aangevoerd worden, zullen niet voldoende bevonden worden, om Smoot uit den Senaat te houden. Men kan hem alleen verwijten, dat hij een der voorgangers is van de Mormonen. Anders kan men hem niet ten laste leggen. Nu zijn de Mormonen als zoodanig, nadat zij beloofd hadden de veelwijverij te zullen opgeven, burgers van den Staat, en daarom kon Smoot niet uit den Senaat gehouden worden omdat hij Mormoon is. Bij Roberts was het een ander geval. Deze leefde in veelwijverij en was dus een overtreder van de wet. Voordat hij verkozen werd, heeft men hem gewaarschuwd, dat alles in het werk zou gesteld worden om hem, als hij zegevierend uit de stembus te voorschijn kwam, in staat van beschuldiging te stellen. Het eind van de zaak was, dat de toegang tot den Senaat hem verboden werd. Van Smoot wordt beweerd, dat hij niet in veelwijverij leeft.

Al datgene wat er dus tegen Smoot gedaan wordt om hem als Senaatslid te weren, zal daarom blijken vergeefsch werk te zijn. Op die manier moet, zoo komt het ons voor, niet tegen het Mormonisme gestreden worden. Men moest er liever op wijzen, dat de gedrochtelijke dwalingen, die het Mormonisme verkondigt, niet alleen in strijd zijn met Gods Woord, maar ook al sedert jaar en dag door de Kerk des Heeren, als strijdig met den Bijbel, zijn verworpen.

De overtuiging wordt in Christelijke kringen levendig, dat er iets tegen het Mormonisme moet gedaan worden. Mocht het maar ingezien worden, dat een geestelijke macht alleen door geestelijke wapenen kan bestreden worden, en niet door kracht of geweld.

Het Mormonisme breidt zich uit en wordt in het Verre Westen steeds meer een macht, die ook op de maatschappelijke toestanden van Noord-Amerika een nadeeligen invloed gaat uitoefenen. Dit is mogelijk, doordat de gemeenschap der Mormonen zoo hierarchisch geregeerd wordt als geen ander genootschap op aarde.

In het December-nummer van de *World's Work* van New-York, stond een artikel van de hand van den heer Glenn Miller, dat ons het Mormonisme doet kennen als een gevaar voor de maatschappij.

Immers is Joseph F. Smith niet alleen de propheet, de ziener van de Mormonen, maar ook president van groote handelsondernemingen, fabrieken en mijnen. Daarbij staat hij aan het hoofd van inrichtingen voor onderwijs, en heeft hij dagbladen en maandschriften in zijn hand. Met al die dingen wordt de zaak van het Mormonisme bevorderd.

De voornaamste dier instellingen is de Zion's Cooperative Mercantile Institution, in 1868 door Brighham Young opgericht; een Departement Store, dat handel drijft met alle nederzettingen der Mormonen, zoowel in het groot als in het klein. Alle bedienden geven een tiende van hun inkomen aan de kerk. Verder is Smith het hoofd van de Utah Suiker Co., met een kapitaal van twee millioen dollars, van de Inland Crystal Salt Co., van de Salt Lake and Los Angeles R. R., van de Wagon and Machine Co. met een kapitaal van bijna 1,200,000 dollars, van de State Bank of Utah, van de Light and Power Co., van de *Desert Evening News*, het officieel orgaan der Mormonen.

Het coöperatieve stelsel wordt zoo mogelijk overal toegepast. Ieder van de 32 „wards" van Salt Lake City heeft een coöperatieven winkel. Naar gelang de plaats groot is, worden een of meer van zulke winkels opgericht.

Dit is echter niet alles. Wanneer nieuwe kolonien gesticht worden, is men er op bedacht, om door saamwerking het voordeel en de uitbreiding van het Mormoniame te zoeken. Een Mormoon gaat zelden alleen zich ergens neerzetten. De kolonie van Brigham Valley, in noordelijk Wyoming, doet de Mormoonsche wijze van kolonisatie zien. Toen deze plaats bezocht en door de leiders geschikt was verklaard om er eene nederzetting te vestigen, werd overal in Utah bekend gemaakt, dat ieder die lust